

زانکه و کتەب ... هەشیارچە مال

زانکه لە سەرتاسەری جیهاندا شوونی زانین وزانست بوو و هەردەم لە گەڤ هینانی ناو زانکه دا کتەبیش وەک سەرچاوەی زانست وزانیاردەت، لە سەرچەم زانکه کانی جیهان ئێژانە فەرخوازان کان بە شەکی کاتەکانیان بە خوێندنەوە لە زانکه بە سەردەبەن و کتەب بە شەکی گەرنگی ژبانی زانکه پەیک دەنیت، و لە ئێنجامیشدا جگە لە خوێندنی شیرکردن و بەرزکردنەوەی ئاستی زانستی، خوێندنەوە دەبەتە هەکارەکیش بە پەش خستنی ئاستی زانستی زانکه و ئێو بەشە فەرخوازان لەدەخوێندەت.

بەلام لە زانکه کانی کوردستان هیچ پەیوەندییەکی پتەو نیە لە نەوان فەرخوازان و کتەب و کەبخانەکانی زانکه و کەلەجەکان، کە ئێمەش بەخە ی کارساتە، خوێندکار گەر بە ئاپەرتەکی ناچاری نە بەت کە مامەستاکی ئای دەسپەرەت ئامادە نیە هەرگیز بچیت بە کتەبخانە ی زانکه یان کەلەجەکی، وە لە ئاستیدا ئێوە نەدی سەفە گێراوە لە زانکه کان نیو ئێوە نەدە کتەب بخوێندرایەتەو، لە ئێستا دا بەدەرلە بەرز بوونەوەی ئاستی ئێشیری خوێندکارەکان ئاستی زانستی زانکه کانیش بەرو پەش چوو بوو.

تەنها چەند ئێژەک دەوام کرد بە سە بە شارەزابوون لەو وەران بوونە ی لە زانکه کانی هەرەمی کوردستان هەیه لەو دۆخی جەرەک نوس مامەستا شیرزاد حەسەن تەدەگەیت کە دۆخی "لە زانکه کانی کوردستان خوێندکارەک ئێگەربەیت وەت بخوێندەت و ئێوا بە شەرم وە کەبەک دەگرت بەدەستی وە چونکە توشی تانە و تەشەر دەبەت لە لایەن هاوێکانە وە" لە ئاستی دا ئێمە جەرە بیرکرنەوێیە خوێندکارەک بە کتەب بەرئێنجامی چەندین هەکاری کۆکۆ بووی پەشتر کە پەوستی بەلەکەئێنەوێ ورد هەیه.

خوێندکار پەش زانکه لە قەناغی ئامادە ی و ناو نەدی فەرنەکراون تا بخوێندەو جگە لە مادەکانیان چونکە بەشیکی زەری مامەستایان خەشیان ناخوێندەو بە ئاستی کارساتە مامەستا بیت و کتەبخانە لە ماڵە کەتدا نەبەت، ئێژانە تووتی ئاسا تەنها ئێو چەند لاپەرەیه بەیتەو کە کردوتە بە ئێرک بە سەرخواوەندکارەکانەو، و دوا جاریش هەر کەمەکی تووتی ئاسا جگە ی دەگرتەو.

دواتریش لە سالی کەتایی ئامادە ی کە دەکاتە پەلی

(۱۲) خوښکار د کرټه دوژمنی زانست و کتېب چونکې ساټیکي ته واو له شوښیدایې هیچې کټر نیې له د زځ و ه موو ټایندې د بښتن بې چ ند کا ترم رکی شوم وو، که ز ر جار له ه رل ترسی هینانی نمرې ک م باری د رونی تکه د چټ و نمرې ک م د ه ښت. ه ر ب ی ک د ګا ته زانک خا یې له ه موو ج ر زانین زانیاری ک ک بخان کانی زانک ش له ئاستی پو ستدا نین است ښ نګ ب ه زاران س رچاو یان له لاد ست ک وټ ب ښام س رجم وئ و س رچاوانه کت بی ز ر ک ښن وکوالیتیان له ووی چاپ و ز ر خراپ ک ب ک س ک ګ ر بی وټ بخو ښت و ب ب رد وامی ئ و ئ بټ حسابی کزبوون ولاواز بوونی چاو کانی بکات ول ئیستاشدا ه چ ئاس ی کی رون نیې ب چار س رکردنی ئ م گرفت و ئاشکردن و ی خو ښکاری زانک وکت ب.